

پنجمین کنفرانس سیستمهای فازی ایران

هفدهم الی نوزدهم شهریورماه ۱۳۸۳

مقابله با اهداف کاذب در موشک‌های آشیانه‌یاب مادون قرمز با استفاده از سیستم فازی

علی محرم‌پور^۱، محمد فرخی^۲

سازمان صنایع هوافضا، صنایع شهید شاه‌آبدی

Moharampour@yahoo.com

چکیده

در این مقاله با استفاده از تخمین سری زمانی آشوبگونه با سیستم فازی ساختار موازی، سه روش مختلف برای اصلاح سیستم هدایت یک موشک آشیانه‌یاب مادون قرمز جهت مقابله با اهداف کاذب ارائه می‌گردد. سیستم‌های فازی شامل قوانین فازی از نوع سوگنو هستند که بوسیله آموزش داده‌های ورودی- خروجی مدل شده‌اند. آموزش سیستم‌های فازی بصورت خارج - خط صورت گرفته و سپس با استفاده از شبیه‌سازی شش درجه آزادی، عملکرد این سه روش در حالت روی- خط با هم مقایسه شده است.

واژه‌های کلیدی: تخمین سری زمانی - موشک آشیانه‌یاب مادون قرمز - هدف کاذب - سیستم فازی ساختار موازی.

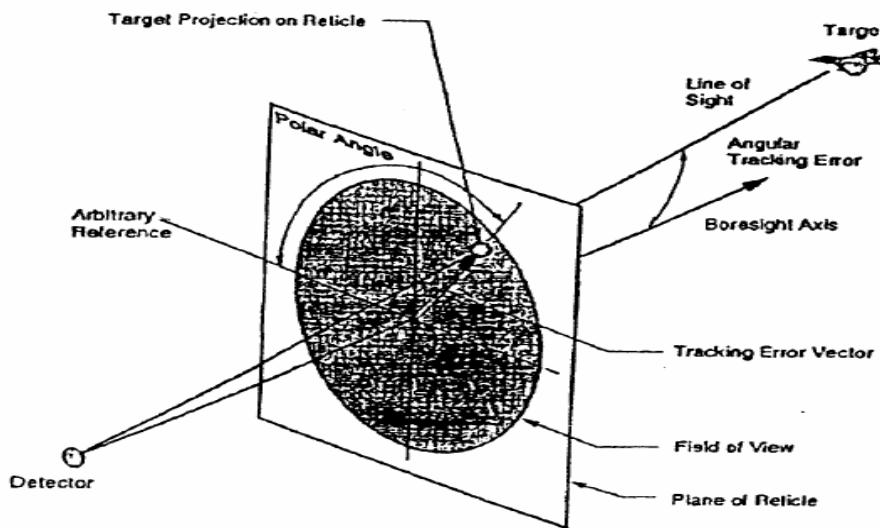
۱- مقدمه

بعد از پیدایش نسل اول موشک‌های آشیانه‌یاب مادون قرمز و موفقیت آنها بر علیه هوایی‌های مهاجم، ایده مقابله با این نوع موشک‌ها به عنوان یک مسئله اصلی ذهن طراحان اهداف هوایی (هوایی‌ها و هلیکوپترها) را بخود مشغول ساخت. یک روش ساده مقابله با این موشک‌ها پرتاب فلیر (اهداف کاذب) از اهداف هوایی می‌باشد. یک فلیر مادون قرمز معمولاً از هدف هوایی مهاجم پرتاب می‌گردد و دارای تشعشعی چندین برابر تشعشع هدف است. با توجه به این که معمولاً سرجستجوگرهای با اسکن چرخشی و مخروطی منابع با شدت بیشتر را ردیابی می‌نمایند، بنابراین سرجستجوگر هدف کاذب (فلیر) را ردیابی می‌کند، و در ردیابی هدف واقعی دچار اختلال می‌گردد. با توجه به تأثیرات جمینگ‌های مادون قرمز و اهداف کاذب (نظیر فلیرها - دکویها و...) روی سرجستجوگرها طراحان موشک شروع به توسعه روش‌هایی برای کاهش تأثیر اهداف کاذب نمودند. در این مقاله از روش تخمین سری زمانی آشوبگونه (Chaotic Time Series) با سیستم فازی ساختار موازی در این مقاله از PSFS (Parallel-Structure Fuzzy System) استفاده شده است. PSFS از سیستم‌های فازی که بصورت موازی به هم متصل هستند، تشکیل یافته است. سیستم‌های فازی شامل قوانین فازی از نوع سوگنو هستند که بوسیله آموزش داده‌های ورودی- خروجی مدل گشته‌اند. هر یک از سیستم‌های فازی موجود در PSFS مقدار آینده سیگنال را در یک لحظه مشخص، با

۱- دانشجوی دکترا کنترل، گروه مهندسی برق، دانشگاه علم و صنعت ایران

۲- استادیار، گروه مهندسی برق، دانشگاه علم و صنعت ایران

پارامترهای تاخیر زمانی و بعد محاط شده (Embedding Dimension) متفاوت پیش‌گویی می‌کند. PSFS مقدار نهایی را با استفاده از میانگین خروجی هر یک از سیستم‌های فازی با فرض مجزا نمودن مقادیر ماکریسم و می‌نیسم جهت کاهش اثر

شکل ۱- بردار خطای روی صفحه رتیکل

خطا پیش‌گویی می‌کند.

آموزش سیستم‌های فازی بصورت خارج - خط صورت می‌گیرد. ستاریوهای طراحی شده برای آموزش سیستم‌های فازی با توجه به محدودیت‌های عملی موشک‌های آشیانه‌یاب مادون قرمز بگونه‌ای پیش‌بینی شده‌اند که تمامی حالت‌های ممکن برای پرواز را در برگیرند.

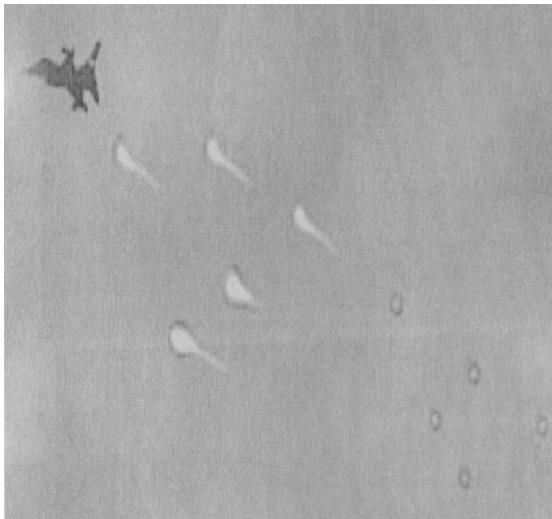
در این مقاله سه روش مختلف بررسی گشته است. روش اول با فرض این طراحی شده که فاز سیگنال اطلاعات در هنگام ورود به محدوده جمینگ در آخرین مقدار قبل از مخدوش شدن سیگنال اطلاعات قرار گیرد. در روش دوم فرض ثابت ماندن شبیه فاز سیگنال اطلاعات در هنگام ورود به محدوده جمینگ در نظر گرفته شده و روش سوم با توجه به تصویر نمودن اطلاعات سیگنال خطای ردیابی در دو کانال عمود بر هم و تخمین سیگنال هر یک از این کانال‌ها و سپس استخراج دامنه و فاز سیگنال خطای ردیابی جدید صورت گرفته است. نتایج بدست آمده از سه روش مذکور با استفاده از شبیه‌سازی شش درجه آزادی، با یکدیگر و با حالت هدایت خاموش مقایسه گشته است.

۲- موشک‌های آشیانه‌یاب مادون قرمز

در حال حاضر، بیشتر موشک‌های تاکتیکی با ابعاد کوچک، از سیستم هدایت مادون قرمز استفاده می‌نمایند. یکی از مهمترین اجزای این موشک‌ها، جستجوگر مادون قرمز آن می‌باشد. مختصات‌یاب هدف که بخش عمدۀ جستجوگر مادون قرمز را تشکیل می‌دهد، اخذ اطلاعات ساطع شده از هدف، تعیین موقعیت نسبی هدف و موشک و بالاخره ردگیری هدف (قفل شدن روی هدف) را بر عهده دارد.

مختصات یاب هدف دارای یک سیستم اپتیکی است. سیستم اپتیکی شامل لنزهای اپتیکی، آینه‌ها و رتیکل می‌باشد. این مجموعه، حرکت دو درجه آزادی روتور ژایرو را دارا می‌باشد به این معنی که همواره به طرف هدف حرکت می‌کند تشعشعات مادون قرمز هدف توسط سیستم اپتیکی بر روی صفحه‌ای به نام رتیکل متتمرکز می‌گردند. رتیکل دارای قسمت‌های مات و شفاف می‌باشد. نواحی شفاف و تیره به گونه‌ای قرار گرفته‌اند که موقعیت هدف را نسبت به محور اپتیکی (محور

جستجوگر) مدوله می‌کنند. سیگنال خروجی حاصل از مدولاسیون اپتیکی رتیکل، وارد دتکتور می‌گردد. نهایتاً سیگنالی، که دامنه و فاز آن به ترتیب دامنه و فاز بردار خطرا روی صفحه رتیکل (شکل ۱) می‌باشد، تولید می‌گردد. هدایت این نوع موشک‌ها بر اساس روش هدایت مناسب می‌باشد در این روش می‌بایست در هر لحظه، در صفحه‌ای شامل موشک و هدف شتابی عمود بر خط دید بر موشک وارد کرد که با فرض ثابت ماندن مؤلفه سرعت نسبی موشک و هدف در امتداد

شکل ۳- یک نمونه فلیر.

شکل ۲- یک نمونه دیکوی حرارتی.

خط دید، اندازه آن مناسب با نرخ چرخش دید خواهد بود. نشان داده می‌شود که برای پیاده سازی این روش هدایتی کافی است که در هر لحظه شتاب موشک در راستای بردار خطرا روی صفحه رتیکل اعمال گردد. یعنی اندازه شتابی که می‌بایست به موشک وارد شود مناسب با اندازه بردار خطرا روی صفحه رتیکل و امتداد آن به موازات این بردار خطرا خواهد بود. بر این اساس، سیگنالی که دامنه آن حاوی اطلاعات مربوط به بزرگی بردار شتاب و فاز آن، فاز شتاب در صفحه yz بدنه موشک را تعیین می‌کند، سیگنال ورودی به واحد اتوپایلوت موشک خواهد بود که جهت هدایت موشک استفاده می‌گردد [۱].

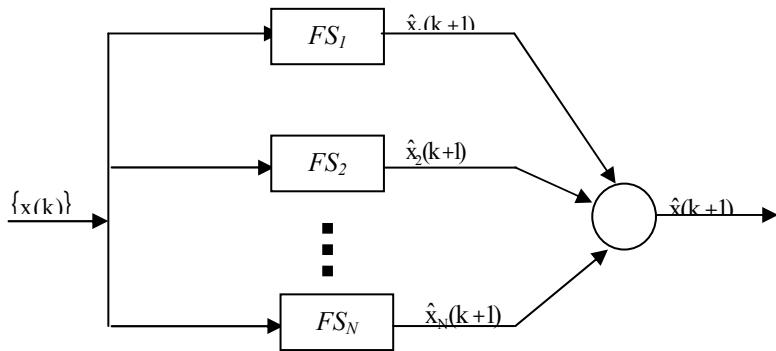
۳- تأثیرات جمینگ‌های مادون قرمز بر روی سرجستجوگر

یکی از مشکلاتی که این موشک‌ها در برخورد با اهداف با آن روبرو می‌شوند پرتاب اهداف کاذب توسط هدف می‌باشد. این اهداف موجب انحراف سرجستجوگر از مسیر درست و از دست دادن هدف می‌شوند. روش متداول جهت انحراف موشک‌های مادون قرمز استفاده از اهداف کاذب شامل: دیکوی‌های حرارتی (شکل ۲) و فلیر (شکل ۳) می‌باشد. معمولاً اهداف کاذبی که هدف در فواصل زمانی مختلف و بصورت منقطع پرتاب می‌کند فلیر نامیده می‌شود. اگر اهداف کاذب بصورت توده‌ای پرتاب شوند تولید ابر حرارتی نموده و دیکوی حرارتی در حقیقت انتشار سطوح فلزی داغ (فلیر) بصورت انبوه مطابق با شعله هواپیما می‌باشد که موجب انحراف جستجوگر می‌گردد. علت اصلی بکارگیری روش پرتاب فلیر یا ایجاد دیکوی حرارتی، ارزان بودن آنها و قابلیت نصب آسان این سیستم‌ها روی هواپیماها و هلیکوپترها می‌باشد [۲ و ۳].

۴- استفاده از سیستم‌های فازی برای مقابله با جمینگ‌های حرارتی مادون قرمز

پیش‌بینی رفتار آینده یک سیستم با توجه به رفتار گذشته آن، یکی از هدف‌های اساسی علوم مدرن می‌باشد. در این راستا دو رویکرد ساده وجود دارد: روش مدل-پایه و روش‌های آماری. رویکرد مدل-پایه بر این فرض استوار است که اطلاعات

قبلی به اندازه کافی موجود است که بتوان بر اساس آنها یک مدل دقیق برای پیش‌بینی بدست آورد. رویکرد آماری مستقیماً سعی می‌کند که یک رشته از مشاهدات که توسط سیستم بدست آمده است را تجزیه و تحلیل کرده و بدینوسیله رفتار آینده سیستم را پیش‌بینی کند. بسیاری از نظریه‌های پیش‌بینی متعارف، بعلت پیچیدگی در ساختن یک مدل دقیق، بر اساس رویکرد آماری توسعه یافته‌اند.

شکل ۴- ساختار سیستم PSFS

سیستم‌های فازی می‌توانند نامعینی‌هایی را که در رفتار سیستم‌های فیزیکی پیچیده وجود دارند را آسان‌تر از الگوریتم‌های نظری: پیش‌بینی خطی، شبکه‌های عصبی [4] و الگوریتم‌های تطبیقی [5] نمایش دهند. هنگامی که دانش کافی از سیستم در دسترس نباشد و اطلاعات به فرم داده‌های عددی ورودی-خروجی داده شده باشد، الگوریتم‌های یادگیری تطبیقی قادر به تولید قوانین فازی برای پیش‌بینی سری زمانی آشوبگونه می‌باشند [6].

پیش‌بینی سری زمانی بر اساس سیستم فازی ساختار موازی (PSFS) یکی از روش‌های بکار رفته برای این منظور است [7]. از سیستم‌های فازی متعددی تشکیل شده که بطور موازی بهم متصلند. هر سیستم فازی مقدار آینده سیگنال را بر اساس داده‌های گذشته با نمونه‌های زمانی متفاوت پیش‌بینی می‌کند PSFS مقدار نهایی پیش‌بینی را بر اساس میانگین خروجی‌های هر یک از سیستم‌های فازی با استثنای کردن مقادیر ماقریم و می‌نیم، تعیین می‌کند

۱-۴- ساختار PSFS

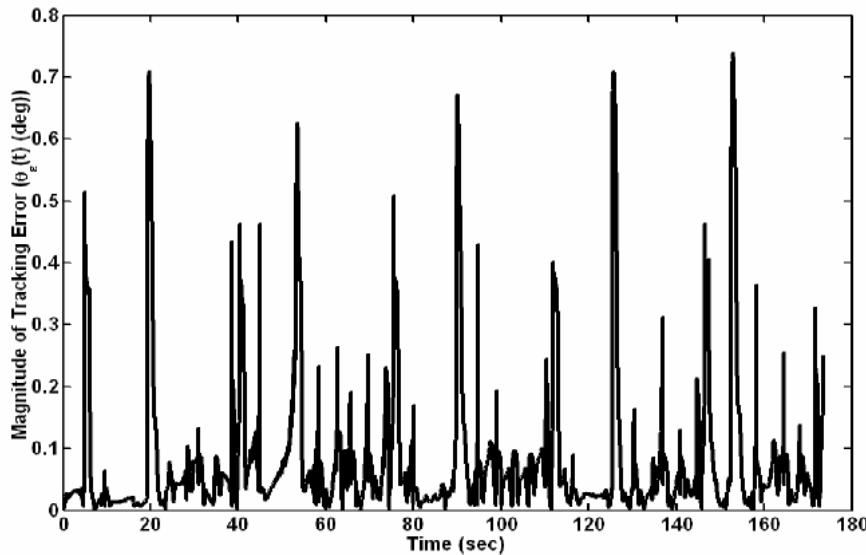
PSFS از تعدادی زیرسیستم‌های فازی که بصورت موازی بهم متصل شده‌اند، تشکیل شده است که برای پیش‌بینی سری زمانی بکار می‌رود. شکل ۴ ساختار زیرسیستم فازی ساختار موازی را نشان می‌دهد. PSFS شامل N زیرسیستم فازی FS_1, FS_2, \dots, FS_N می‌باشد که بصورت موازی بهم وصل شده‌اند. هر سیستم فازی برای یک زمان مشخص با اندیس $k+1$ ، مقداری را برای سری زمانی پیش‌بینی می‌کند تحت یک تصمیم‌گیری خاص، خروجی PSFS مقدار نهایی $(\hat{x}(k+1))$ را پیش‌بینی می‌کند

پیش‌بینی سری زمانی با استفاده از PSFS با پارامترهای τ و m مشخص می‌گردد. بعد محاط شده (Embedding) تعداد ورودی‌های سیستم فازی را مشخص کرده و مقدار τ بازه زمانی داده ورودی را مشخص می‌کند P این سیستم فازی PSFS در FS_P دارای τ و m متفاوت می‌باشد.

فرض کنید که مقدار داده آینده در گام زمانی $(k+r)$ ام می‌باشد را پیش‌بینی کند. P امین زیرسیستم فازی دارای خروجی $\hat{x}_p(k+r)$ می‌باشد که بر اساس داده‌های گذشته $\hat{x}(k+r-2p), \dots, \hat{x}(k+r-(m-1)p)$ و $\hat{x}_1(k+r), \hat{x}_2(k+r), \dots, \hat{x}_N(k+r)$ بدست می‌آورد. PSFS مقدار نهایی $\hat{x}(k+r)$ را از روی خروجی‌های هر یک از زیرسیستم‌های فازی $\hat{x}_1(k+r), \hat{x}_2(k+r), \dots, \hat{x}_N(k+r)$ بدست می‌آورد. PSFS مقدار نهایی پیش‌بینی شده $\hat{x}(k+r)$ را از روی میانگین خروجی هر یک از زیرسیستم‌های فازی به استثنای می‌نیمم و ماکریم مقادیر بدین صورت محاسبه می‌کند:

$$\hat{x}(k+r) = \frac{1}{N-2} \left[\sum_{i=1}^N \hat{x}_i(k+r) - \max_i \hat{x}_i(k+r) - \min_i \hat{x}_i(k+r) \right] \quad (1)$$

PSFS اثر خطای انباشتگی را با میانگین‌گیری از خروجی‌های پیش‌بینی شده هر زیرسیستم فازی، پس از حذف ماکریم و می‌نیمم مقدار پیش‌بینی شده، کاهش می‌دهد

شکل ۵- سری زمانی اطلاعات دامنه خطای رדיابی برای روش اول و دوم.

۴-۲- تخمین سیگنال رديابي

همانگونه که قبلاً گفته شد، سیگنال اساسی که در بازه جمینگ مخدوش می‌شود و کاربرد بسیار اساسی در سیستم هدایت و کنترل یک موشک آشیانه‌یاب مادون قمز دارد، سیگنال رديابي می‌باشد. بنابراین اساس تخمین‌زننده طراحی شده بر اساس اطلاعات سیگنال خطای رديابي (دامنه و فاز) بنا شده است. اطلاعات خطای رديابي با استفاده از کد شبیه‌سازی شش درجه آزادی موجود برای ۱۲۰ سناريوی مختلف و حتی‌الامکان جامع (شامل اهداف بدون شتاب و شتابدار در جهت‌های مختلف) با فرض عدم وجود جمینگ استخراج گشته و پردازش بر روی این اطلاعات انجام می‌گيرد. سناريوهای طراحی شده برای آموزش سیستم‌های فازی با توجه به محدودیت‌های عملی یک موشک آشیانه‌یاب مادون قرمز بگونه‌ای پیش‌بینی شده‌اند که تمامی حالت‌های ممکن برای پرواز یک موشک آشیانه‌یاب مادون قرمز را در برگیرند.

طراحی تخمین‌زننده با استفاده از سیستم فازی در سه روش انجام گرفته است:

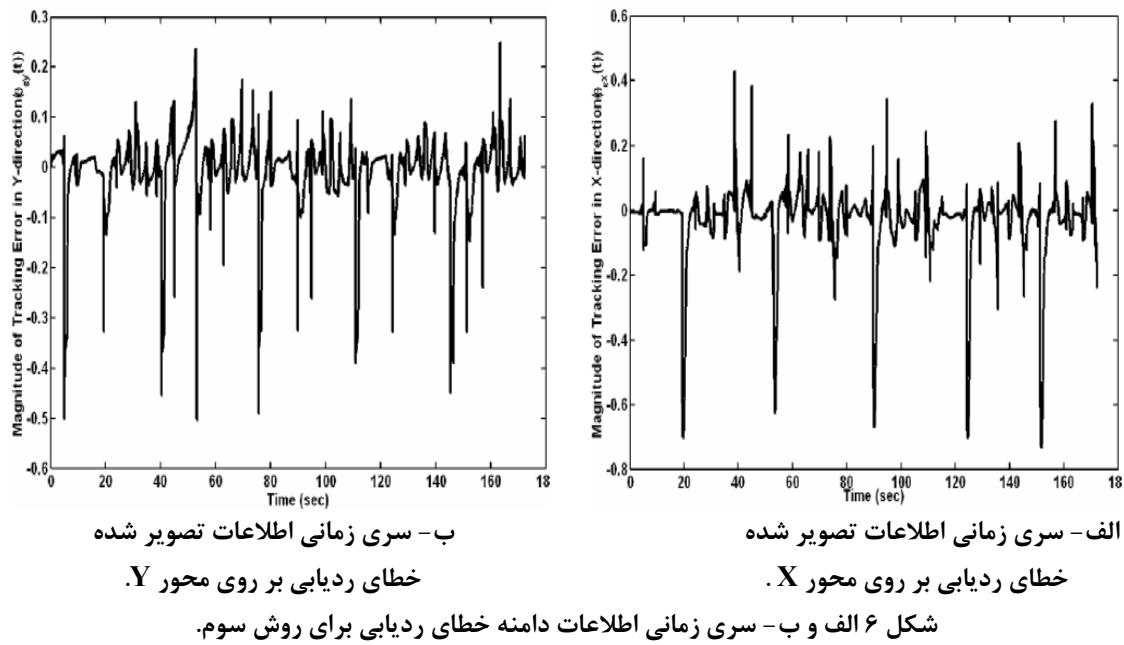
۱- تخمین دامنه سیگنال خطای رديابي و فرض ثابت ماندن فاز سیگنال خطای رديابي در مقدار شیب فاز به هنگام شروع جمینگ.

۲- تخمین دامنه سیگنال خطای رديابي و فرض ثابت ماندن شیب فاز سیگنال خطای رديابي در مقدار شیب فاز به هنگام شروع جمینگ.

۳- تخمین اندازه مولفه‌های خطای ردیابی بر روی محورهای X و Y دستگاه جستجوگر (بدون حرکت موشک) و سپس استخراج دامنه و فاز خطای از روی این مقادیر تخمین زده شده.

برای طراحی تخمین‌زننده در هر سه حالت فوق از سیستم فازی ساختار موازی (PSFS) استفاده شده است. هر یک از زیرسیستمهای فازی استفاده شده در این ساختار از شبکه عصبی- فازی ANFIS استفاده می‌نماید. بطور خلاصه، شبکه ANFIS یک شبکه تطبیقی بر اساس سیستم استنتاج فازی است که توانایی مدل‌سازی توسط مجموعه‌ای از قواعد اگر- آنگاه (IF-THEN) با پارامترهای تطبیق‌پذیر را دارد، بطوری که با استفاده از روش تعلیم مناسب می‌توان این پارامترها را بر اساس جفت‌های ورودی- خروجی تنظیم نمود [8]. این ساختار توسط راجرجنگ ارائه شده است [9] و از مدل فازی تاکاگی- سوگنو- کانگ (TSK) بهره می‌گیرد [10].

با استفاده از کنار هم قرار دادن اطلاعات خطای ردیابی برای تمام سناریوها (۱۲۰ سناریو) یک سری زمانی آشوبگونه بدست خواهد آمد. این سری‌های زمانی برای هر سه روش در شکل‌های ۵ و ۶ نشان داده شده‌اند.

این سری‌ها همگرا یا واگرا نیستند و بدون دوره تناوب مشخصی‌اند. در پیش‌بینی سری زمانی، ما از اطلاعات گذشته مقادیر سری زمانی تا لحظه کنونی t جهت پیش‌بینی مقدار سیگنال در آینده $t+p$ استفاده می‌کنیم

در هر سه روش ارائه شده، سیستمهای فازی موجود در ساختارهای PSFS، از شبکه‌های ANFIS بصورت شبکه‌ای با شش ورودی و یک خروجی استفاده می‌نمایند. این شبکه‌ها از نوع سوگنو می‌باشند. تعداد توابع عضویت هر یک از ورودی‌های شبکه دو عدد بوده و از نوع مثلثی می‌باشند و تعداد قواعد ۶۴ عدد است. در این شبکه‌ها از ضرب جبری برای توابع AND ماکریم برای توابع OR، ضرب برای استنباط قواعد فازی و ماکریم برای ترکیب قواعد فازی استفاده شده است.

ورودی این شبکه‌ها بصورت:

$$W(t) = [x_1 \quad x_2 \quad x_3 \quad x_4 \quad x_5 \quad x_6] \quad (2)$$

و خروجی آن‌ها بصورت:

$$S(t) = x(t + p) \quad (3)$$

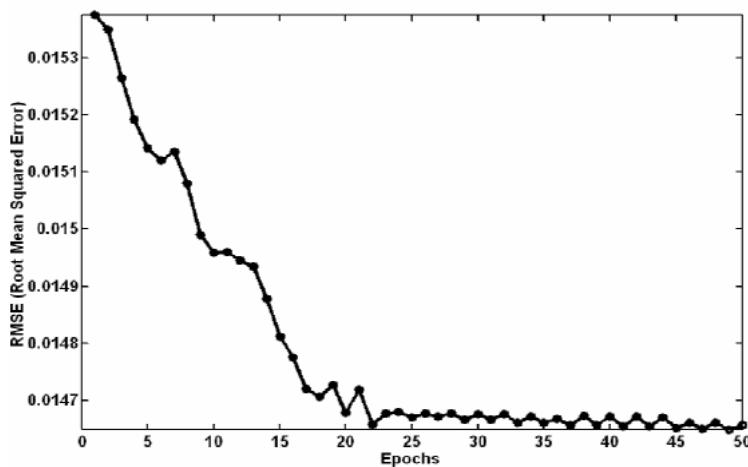
می‌باشد که در روابط فوق مقادیر پارامترها بصورت زیر در نظر گرفته شده‌اند:

$$\begin{aligned} x_1 &= x(t) & x_2 &= x(t-p) & x_3 &= x(t-2p) \\ x_4 &= (x_2 - x_1) / \Delta t & x_5 &= (x_3 - x_2) / \Delta t \\ x_6 &= (x_5 - x_4) / \Delta t \end{aligned} \quad (4)$$

در این روابط $\Delta t = 0.005$ Sec Step چاپ خروجی‌های برنامه شبیه‌سازی شش درجه آزادی) فرض شده است. همانگونه که گفته شد، در هر سه روش از ساختار موازی PSFS استفاده شده است که این ساختارها در هر سه روش یکسان بوده و بصورت شکل ۳ می‌باشند ($N = 4$). سیستم‌های فازی استفاده شده در این ساختار، مشابه بوده ولی پارامتر P در آنها متفاوت می‌باشند که این پارامترها برای چهار سیستم فوق بصورت زیر در نظر گرفته شده‌اند:

$$P_1 = 5, P_2 = 10, P_3 = 15, P_4 = 20 \quad (5)$$

خروجی نهایی از مقایسه خروجی هر یک از این زیرسیستم‌ها با توجه به رابطه ۱ محاسبه می‌گردد.

شکل ۷- یک منحنی نمونه خطای آموزش (زیرسیستم₁).

سیگنال آموزش برای روش اول و دوم در شکل ۵ نشان داده شد. طراحی شده برای این دو روش یکسان بوده و ساختار آن بصورت شکل ۴ می‌باشد. پارامترهای P در نظر گرفته شده بصورت رابطه ۵ می‌باشند و در شکل ۷ یک منحنی نمونه خطای آموزش برای یکی از زیرسیستم‌های موجود در PSFS نشان داده شده است. همانگونه که مشخص است پس از حدود ۵۰ دوره از آموزش، تغییرات خطا بسیار اندک می‌شود زیرسیستم‌های دیگر نیز رفتار مشابه دارند که شکل آنها آورده نشده است.

در روش سوم، برای دو مولفه X و Y تخمین زده می‌شود ولی تنها آموزش برای کanal X کافی است. سیگنال آموزش مشابه شکل ۷ می‌باشد. ساختار PSFS بصورت شکل ۴ و پارامترهای P در نظر گرفته شده بصورت رابطه ۵ می‌باشند.

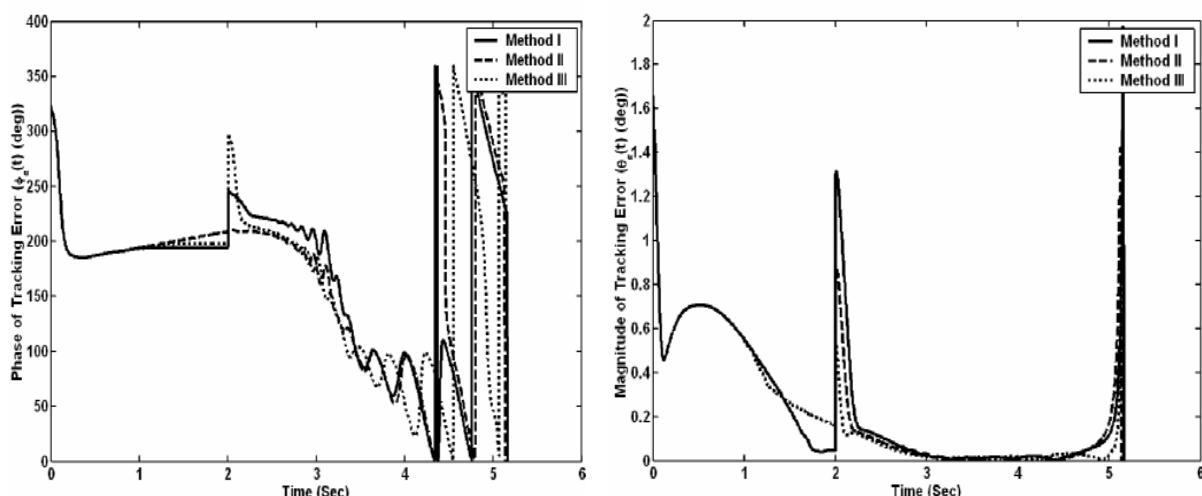
۵- شبیه‌سازی و نتایج

با استفاده از شبیه‌سازی شش درجه آزادی یک موشک آشیانه‌یاب مادون، نتایج شبیه‌سازی برای کل سناریوهای مورد استفاده قرار گرفته بررسی شده است. لازم به یادآوری می‌باشد که این نتایج بصورت روی-خط می‌باشند. در شکل ۸ نتایج شبیه‌سازی با استفاده از برنامه شبیه‌سازی شش درجه آزادی برای یک سناریو دلخواه نشان داده شده است. همچنین برای تمامی سناریوهای و با استفاده از تخمین‌زن‌های طراحی شده، شبیه‌سازی با استفاده از برنامه شش درجه آزادی انجام گرفته است. در جدول ۱، فاصله از دست دهی بعنوان معیار مقایسه این روش‌ها آورده شده است.

همجنبین اطلاعات مربوط به هدایت خاموش، یعنی فرض صفر بودن سیگنال خطای ردیابی در بازه جمینگ، نیز آورده شده است. با توجه به این نتایج، برای دقت بهتر عملکرد استفاده از روش سوم توصیه می‌گردد. البته باید توجه داشت که در روش سوم به دو سیستم فازی، یکی برای تخمین مولفه X و دیگری برای تخمین مولفه Y، نیاز است

جدول ۱- مقایسه نتایج بین روش‌های مختلف

فاصله از دستدهی	بیشتر از ۱۰ متر	کوچکتر از ۱ متر	بین ۱ تا ۱۰ متر	
هدایت خاموش	%۲۸	%۴۰	%۳۲	
هدایت با Method I	%۲۲	%۲۲	%۵۶	
هدایت با Method II	%۱۷	%۲۵	%۵۸	
هدایت با Method III	%۱۴	%۲۶	%۶۰	

ب- منحنی فاز خطای ردیابی.

الف- منحنی اندازه خطای ردیابی.

شکل ۸ الف و ب: مقایسه نتایج خروجی تخمین زن‌های طراحی شده بصورت روی-خط برای یک سناریوی نمونه و فرض جمینگ در بازه ۱ تا ۲ ثانیه.

مراجع

- [۱] علی محرومپور، "بررسی و تحلیل سیستم هدایت و کنترل یک موشک آشیانه‌یاب غیرفعال،" پایان‌نامه کارشناسی ارشد، دانشکده مهندسی برق، دانشگاه علم و صنعت ایران، ۱۳۷۷.
- [۲] محمود اسدپور، "مدلسازی یک روش مقابله با جمینگ‌های مادون قرمز در سر جستجوگر IR،" پایان‌نامه کارشناسی ارشد، دانشکده مهندسی برق، دانشگاه علم و صنعت ایران، ۱۳۸۲.
- [۳] محمد تقی حاجی‌علی نجار، "جمینگ‌های حرارتی و روش‌های مقابله با آنها در موشک‌های آشیانه‌یاب مادون قرمز،" دومین کنفرانس سازمان هوافضا، ۱۳۸۲.

- [4] D. Lowe and A. R. Webb, "Time Series Prediction by Adaptive Networks: A Dynamical Systems Perspective," IEE Proceedings F, Vol. 1, pp. 17-24, 1991.
- [5] M. Casagal, "Nonlinear Prediction of Chaotic Time Series," Physica D, pp. 335-356, 1989.
- [6] J.-S. R. Jang and C.-T. Sun, "Neuro-Fuzzy Modeling and control," IEEE Proceedings, Mar. 1995.
- [7] M.Kim and S.Kong., "Time Series Prediction using the Parallel-Structure Fuzzy System," IEEE International Fuzzy Systems Conference Proceedings, pp. 934-938, 1999.
- [8] J.Shing, R.Jang, "ANFIS: Adaptive-Network-Based Fuzzy Inference System," IEEE Trans on Systems, Man, and Cybernetics, Vol.23, no.3, May/June 1993.
- [9] J.S.Roger Jang, "Fuzzy Modelling using Generalized Neural Networks and Kalman Filter Algorithm," Proc. Ninth Nat. Conf. Artificial Intell. (AAAI-91), pp. 762-767, July 1991.
- [10] T.Takagi and M.Sugeno, "Derivation of Fuzzy Control Rules from Human Operator's Control Actions, " Proc. IFAC Symp. Fuzzy Inform., Knowledge Repersentation and Decision Analysis, pp. 55-60, July 1983.